

Duidelijke taal! **WABLIEFT?**

EEN (DIGITALE) KRANT EN LEESBOEKEN IN EENVOUDIG NEDERLANDS

Wablieft vraagt begrip voor het hele proces dat achter het begrijpend lezen schuilgaat en wil lezers met moeilijkheden hierin tegemoet komen.

Charlotte Heremans

BEGRIIP VOOR BEGRIJPEND LEZEN

Aandacht voor begrijpend lezen is alomtegenwoordig. Kinderen, jongeren en (jong)volwassenen lijken het steeds moeilijker te hebben om vlot door een tekst te gaan. Het is echter ook complexer dan we op het eerste gezicht denken. Als vlotte lezer sta je niet meer stil bij dit proces. Leerlingen of cursisten waarbij het lezen niet vanzelfsprekend gaat, stoppen dan ook vaak met lezen als het niet onmiddellijk wil lukken. Daarbij komt dat elke lezer zijn specifieke achtergrond en voorkennis heeft en niet elke lezer beschikt over een even groot arsenaal aan woorden. Tal van teksten bevatten bovendien een hoop moeilijke woorden en ingewikkelde zinnen.

DE VIER WABLIEFT-PIJLERS

Wablieft wil lezen aantrekkelijk maken, ook voor diegenen voor wie lezen niet vanzelfsprekend gaat. Daarom gebruikt de organisatie duidelijke taal in kranten en boeken en zet ze jaarlijks in op vier pijlers. Zo biedt Wablieft een weekkrant in eenvoudig Nederlands en een tweewekelijkse Wablieft Start in nog eenvoudiger Nederlands aan, zowel op papier als digitaal. De krant is er voor lezers die op zoek zijn naar vlot leesbare teksten over de actualiteit.

Daarnaast kunnen mensen en organisaties die graag willen leren hoe ze hun folders of websites leesbaar maken voor hun doelpubliek terecht bij Wablieft voor tekstadvies. De dienst tekstadvies geeft ook opleidingen over hoe je zelf duidelijke taal gebruikt in teksten, folders en op websites. Elk jaar reikt Wablieft ook de Wa-

Over de auteur

CHARLOTTE HEREMANS

heeft een hart voor NT2 en duidelijke taal en geeft les bij Basiseducatie Halle-Vilvoorde. Ze werkt freelance voor Wablieft.

blieft-prijs uit. Hiermee bekroont men projecten, organisaties of personen die duidelijke taal gebruiken om informatie voor iedereen toegankelijk te maken. Als laatste zijn er de Wablieft-boeken. Ze bevatten originele verhalen van ongeveer 65 pagina's voor volwassen lezers in eenvoudig Nederlands. De boeken zijn boeiend, spannend, ontroerend, interessant... én geschreven door bekende Vlaamse auteurs. Wablieft vraagt de auteurs om speciaal voor hun lezers een verhaal te schrijven. Onder meer Fikry El Azzouzi, Diane Broeckhoven en Erik Vlaminck schreven al een Wablieft-boek.

ROL VAN DE LERAAR

Het is belangrijk dat leraren zich bewust zijn van dit leesproces om de lerende lezers zo goed mogelijk te begeleiden. Het aanbieden van verschillende leesstrategieën is daarbij essentieel. Sommige strategieën kent de lezer al, andere leert hij kennen en hoe vaker hij de verschillende strategieën toepast, hoe sneller ze

worden geautomatiseerd. Door eenvoudige taal te gebruiken streeft Wablieft ernaar de taaldrempel te verlagen zodat meer lezers deze leesstrategieën kunnen toepassen. Zo hoopt Wablieft meer mensen te kunnen laten genieten van het ontcijferen van een tekst en van de inhoud die er staat. Het

doel is om hen uiteindelijk de autonomie te geven om zelf met de tekst aan de slag te gaan. Lezers met een eerder beperkte woordenschat kunnen door deze teksten in eenvoudige taal toch een verhaal lezen of de actualiteit volgen. Ga er in jouw klas mee aan de slag en bied bijvoorbeeld actualiteit aan op

verschillende leesniveaus. Je kan hierbij gebruik maken van de Wablieft Startkrant, de Wablieftkrant en een artikel over hetzelfde onderwerp uit een andere krant. Laat je leerlingen of cursisten zelf de keuze met welke tekstversie ze willen werken en zet vervolgens in op bepaalde leesstrategieën.

Om de toegang tot de leerlingen en cursisten te vinden voorziet Wablieft gratis lesmateriaal bij digitale schoolabonnementen, waarmee leraren aan de slag kunnen in de klas. Daarnaast voorziet Wablieft ook lestips bij de boeken, bij het werken met krantenartikels in het algemeen en bij specifieke artikels uit de digitale krant. We geven alvast enkele ideeën mee om in de klas met krantenartikels of teksten aan de slag te gaan.

• Lesidee 1: Artikels kiezen

Hang verschillende artikels aan de muren. Laat de leerlingen of cursisten rondlopen in de klas en naar de artikels kijken. Ze krijgen drie minuten de tijd om bij één van de artikels te gaan staan; dat mag het artikel zijn dat hen het meest choqueert, interesseert, irriteert,... Geef na drie minuten het signaal dat iedereen moet blijven staan.

- Variant 1: Je kunt vervolgens groepjes maken van de leerlingen of cursisten met hetzelfde artikel, hen het artikel laten lezen en er de belangrijkste info in laten onderlijnen. Daarna kan je nieuwe groepjes maken zodat ze kort in hun nieuwe groepje kunnen vertellen waarover het artikel gaat. Laat hen daarna terug in hun originele groepje zitten en houd een klein quizje over de verschillende artikels.
- Variant 2: De leerlingen of cursisten die bij hetzelfde artikel staan,

vertellen elkaar waarom ze precies voor dat artikel hebben gekozen. Laat hen dit opschrijven in een paar steekwoorden. Ze lezen elk het artikel individueel en gaan daarna opnieuw met elkaar in gesprek. Kloppen de eerste indrukken die ze eerst hadden? Waarom wel? Waarom niet? Je kan hen dit achteraf klassikaal laten terugkoppelen.

• Lesidee 2: Goed gesmurft?!

Kies vooraf een artikel. Op enkele plaatsen in het artikel vervang je het werkwoord door 'smurfen'. Je geeft de bewerkte versie aan groepjes van 2 of 3 leerlingen of cursisten en zegt hen dat ze moeten zoeken welk werkwoord er achter de 'smurfversie' zit. Laat hen op zoek gaan naar het werkwoord dat er origineel zou hebben gestaan. Ieder groepje leest zijn versie voor. Achteraf lees jij het originele artikel voor en laat je eventueel de bijpassende foto zien. Werk je met volwassenen dan kan je ook opteren om enkele woorden weg te laten in de tekst in plaats van de smurfversie te gebruiken. De Wablieft-artikels in de rubriek 'Leuk' lenen zich hier goed voor.

• Lesidee 3: Krantenkoppen

Laat leerlingen of cursisten het artikel lezen en laat hen per 2 op zoek gaan

naar een goede titel voor het artikel. Laat hen eventueel ook een foto maken, iets uitbeelden of tekenen dat er goed bij zou passen. Laat elk groepje even klassikaal aan bod komen en stem samen op het origineelste/het meest waarschijnlijke/het grappigste/...idee. Als afsluiter kan je overgaan naar de echte titel en foto bij het artikel.

• Lesidee 4: Loopdictee

Lees samen een artikel maar laat het einde weg. Je kiest hier het best voor een artikel waar op het einde een clou in staat. Speculeer samen over hoe het artikel zal aflopen. Verdeel je leerlingen of cursisten in groepjes van 2. 1 persoon gaat schrijven (=de schrijver) en 1 persoon gaat lopen (=de looper). Hang enkele kopieën van de laatste alinea ergens buiten het lokaal. Vóór je start geef je nog een laatste vraag mee over het artikel. Het antwoord op die vraag is te vinden in die laatste alinea. Bij het startsignaal loopt de looper naar buiten op zoek naar de laatste alinea. Hij leest en probeert zoveel mogelijk te onthouden van de tekst. Hij loopt terug naar de schrijver en dicteert wat hij heeft gelezen. Daarna loopt hij opnieuw naar de tekst, enzovoort tot ze de hele alinea hebben neergepend. Het groepje dat als eerste alles heeft neergepend én antwoord kan geven op de vraag heeft gewonnen.